

A Társaság

Az északi harcterről:
Szabó Nándor huszárfőhadnagy és trombitása.

D. HOBÉ & CO
LIKÓR KÜLÖNLEGESSÉGEI

HOBÉ TRIPLE SEC
HOBÉ CHERRY BRANDY
HOBÉ CRÈME D'ANANAS
HOBÉ CRÈME DE BANANE
HOBÉ CRÈME DE CACAO
HOBÉ CRÈME DE MENTHE
HOBÉ CRÈME DE VANILLE

SPEZIALITE
HOBÉ GRAND MONARQUE

HUBERT J. E.

GENTRY CLUB

kapható minden nagyobb üzletben

ELSŐ MAGYAR
PEZSGŐ-GYÁR
POZSONYBAN

Alapított 1825-ben

HÖLGYEKNEK LEGJOBBAN AJÁNLJUK A
KRIEGNER-FÉLE

AKÁCIA-SZÉPÍTŐ-

AKÁCIA-KRÉM 2 K, SZAPPAN 1'20 K,
POUDER 1'20 K. — Kapható mindenütt.

SZEREKET

Ajándékság RÉSZÉRE HIRDETÉSEK FELVÉTE-
NEK A LAP KIADÓHIVATALÁBAN:
RITZ-SZÁLLÓ, BUDAPEST.

Rácz Dániel

*Budapest,
IV., Király-utca 2.*

A BIKSZÁDI VIZ

szerencsés vegyi összetételénél fogva hatásában felülmúlja a gleichenbergi, emsi, seltersi vizeket. Ideálja a lugos-sós ásványvizeknek s igazi gyógykincs a szenvedő emberiség számára. Idült hurutos bántalmak, vesekő, angol- és görvélykór pompásan orvosolhatók

Kitűnő asztalviz.

vele.

Kitűnő asztalviz.

TÖRÖK

Szultánkenyér-Rahatlokum „MIRJAM“

Törökországban évszázadok óta kedvelt, óriás kelendőségnek örvendő élvezeti cikk. Minden jobb csemege- és cukorka-üzletben, kávéházban és vendéglőben kapható. A hol nincs, kérje. Telefon 132-20.

Őszi divat.

ÁRVAY JÁNOS ÉS TÁRSA

CSÁSZ. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

SELYEM- ÉS DIVATKERESKEDŐK

áruosztályában

az ujdonságok már megérkeztek.

BUDAPEST, V., BÉCSI-UTCA 9. SZÁM.

LITTKÉ

Casino
for England
Cremant Rosé
Sport

A Társaság

SZÉPIRODALMI ÉS KRITIKAI HETILAP

A PARK-KLUB, AZ URI-KLUB, A GOLF-KLUB, A MAGYAR UNIO-KLUB ÉS A POZSONYI URI-KLUB HIVATALOS LAPJA

FŐSZERKESZTŐ: DOBAY ISTVÁN DR. – TÁRSSZERKESZTŐ: SZÉNÁSY SÁNDOR DR. EGYETEMI MAGÁNTANÁR.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, RITZ-SZÁLLÓ. – TELEFONSZÁM: 60-88.

II. évf.

34-dik szám.

Előfizetési árak: egy évre 18 kor., félévre 10 kor., negyedévre 5 kor. Egyes szám ára 40 fill.

Budapest,
1915 augusztus 26.

Berchtold Lipót gróf volt külügyminiszter, mint tart. százados bevonult a 11-es dragonyos ezredhez s jelenleg az olasz harctéren teljesít szolgálatot.

Pietzner felv.

RUTH

= DAKKELETI TÖRTÉNET =

IRTA:
LÁZÁR ISTVÁN
ILLUSZTRÁLTA:
MARTON FERENC

IX.

Boáz.

A fák árnyéka megsugorodott s feketén feküdt a földön, mint a tenta-festék. Az árpa suhogva omlott a lábáról. A felügyelő kiabált, az aratók pihegtek s hátul a marokszedők is ugyancsak szorgoskodtak. Olyan volt az árpaföld, mint az ékességétől fosztott asszony, kinek szép, aranyszín' haját lakodalom után lenyiszálják.

Biborköntösű ember tünt föl a távolban. Boáz. A felügyelő nagy acsargásba kezdett, aztán eléje szaladt.

— Üdvözlég!

Hajlongott, szinte földig ért az orra.

— Hogy dolgoztok?

— Dől a rend...

Szép öregember volt ez a Boáz; fejedelmi alakja, büszke, nyílt homloka s jóságos szeme volt. Elégedetten simogatta szürke selyemhez hasonló szakállát.

— Nincs valami baj?

— Van egy kicsi...

— Micsoda?

— Egy moáb fejrénep került a meződre, uram, összeveszett velem, de leányaid pártjára keltek, s lám, árpafejet szedeget...

Ott hajladozott Ruth az árpaföld szélében.

— Perlekedő személynek látszik, ki talán még tőled sem ijed meg, olyan nyelvet adott neki a bölcs Mindenható! Hiába küldtem, nem ment el, hanem szaporán szedegeti az árpafejet a színes kendőjébe. Látod-e, uram?

— Látom.

A felügyelő haragudott.

— Miért nem megy mások mezejére? Aratni akar s még sarlója sincsen. Nekem nem kell senki kőborlója... Te rám biztad az egész árpaföldet, hogy számba adjam egy szem hujja nélkül, s lám, megrövidít s szégyenbe hoz engem...

Boáz elmosolyodott.

— Én nem engedem a tarlóra, s a leányaid csókolgatják. Ki látott ilyet! Hogy legyen én akkor, óh uram, a te hú sáfárod, ha nincs nekem szavam?

Boáz elkomorodott.

— Ki mondta ezt neked?

— Rákhel is, Dina is...

— No, akkor megdorgálom őket.

A kalászszedő idegenre nézett.

— Vajjon kicsoda?

— Nem tudom. Valami Naómit emlegettek, hogy a menyé volna...

Boáz szemében szikra gyult, felhő árnyékozta be magas homlokát. A régi harag. De elmúlt. Szája szegletén jóságba s részvétbe puhult a kemény vonás.

— Akkor atyámfia...

A felügyelő elámult.

— Neked? Hogy lehetne ilyen dúsgazdagnak olyan földhözragadt vére? Nem hiszem!

— Pedig így van, — bólintott Boáz. — Minden

dúsgazdagnak ezer szegény atyafia van, csak a dúsgazdag nem akar tudni róluk, pedig az ilyen nem kedves az Urnak...

Az árpaföldhöz értek. Ruth meglátta Boáz, nagy fejedelmi alakjától úgy megilletődött, hogy az árpafejet kihullatta köntöse szegélyéből. Meghajtotta magát, mély tisztelettel s félénken várta, hogy vajjon mi történik... A két leány atyjához szaladt:

— Üdvözlég, Boáz atyánk!

Boáz rájuk nézett szemrehányóan.

— Miért nem engedelmeskedtetek a felügyelőnek?

A felügyelő el akart tűnni, de Boáz nem engedte.

— A felügyelő nem igaz ember, ha ezt állítja, — szólt Rákhel alázatosan. — Mi a te parancsodat...

Kitört a vihar.

— Huncut ember! — kiáltotta Dina kipirult arccal. — Csúf lélek! Aratók hóhéra! Elhagyottak üldözője! Azt a szegény asszonyt, ki a mi rokonunk, szidta s kicsufolta... Hát eltűrjem, hogy igaz rokonommal így bánjon egy szolgáló?! Ordítok itt, mint az oroszán, a melyik embert akar nyelni... Tudd meg, óh atyám, hogy szivtelensége miatt az aratók is panaszkodnak! Morgás hallatszott a kalászközül.

— Védelmünkbe fogadtuk, mert kedves és jó lélek... — mutatott Ruthra. — Egy morzsa kenyérük sincs... Ezért haragszik a felügyelő? Olyan szemeket vet reánk, mint a görbe kés... Mondjátok meg ti aratók, — fordult az aratók felé, — bántottuk-e mi Azrikámot, a felügyelőt?

— Nem! — felelték az aratók. — Nem, nem...

A felügyelő sáppadozott a dühtől, de alázatosan mosolygott Boáz leányaira s hajlongott előttük:

— Hiszen bántani nem bántottatok, csak akaratomra nem hajoltatok... És azt sem tudtam, hogy rokonotok volna... Én becsületes ember vagyok, s nem akartam engedni, hogy bár egy szem is eltűnjön uram és gazdám árpájából... No, ennyi a bűnöm!

Boáz megintette.

— Nem szabad tulságosan sáfárkodni. Nem sza-

— Nem szabad tulságosan sáfárkodni...

Az északi harctérről: A hires lüneburgi dragonyosok a frontra indulnak.

bad a szegényt bántalmazni. Sohase légy szivtelen, Azrikám, mert az embert a saját szivtelensége veszedelembé döntheti nem egyszer...

A felügyelő eloldalgott.

— Rátok se halljak panaszt, én leányaim, — folytatta szemrehányón, de szeretetteljesen. — Hogyan akar parancsolni az, ki nem tud engedelmességni? Most kiengesztelődött a bosszuságom, s örömmel veszem, ha megcsókoltok engem...

Kezet csókolt Rákhel illedelmesen, Dina pedig a nyakába ugrott szelesen s mindkét orcáját csókolgatta. Boáz nevetett, de nehezen tudott Dinától szabadulni.

— Elég, te aranymókus...

Az aranymókus Ruthhoz futott egyenest, megfogta kezét s atyjaura elé vezette kedves nevetéssel:

— Nézd, óh Boáz atyám, Naómi nénénk sárgaaranyhajú menyecskéjét... Én és Rákhel megengedtük a te nevedben, hogy árpafejet szedjen... Ugy-e nem neheztelsz?

Ruth meghajtotta magát az ur előtt.

— Nem neheztelek én, édes leányom, — mondta Boáz a szégyenkező Ruthnak, — mert sok mindenféle szépet s jót hallottam tefelőled. Elmondották nekem, hogy mit cselekedtél Naómi nénémmel, s tisztellek téged mindenképpen, amiért még olyan népek közé is elkísérted, melyet azelőtt nem ösmertél... Áldjon meg az Ur!

Ruth arcra borult Boáz előtt, de a hatalmas ember fölemelte.

— Ne menj más mezőbe árpafejet szedni, maradj itt aratás ideje alatt, járj az aratók

után szorgosan s szedjed az árpafejet; mi elhull a tarló közt, legyen a tiéd!

Ruth sirva fakadt örömeiben s csókkal illette Boáz jószágos kezét.

— Megvigasztaltál engemet, óh uram, kegyelmet találtam előtted, noha nem vagyok méltó... Nem hagyott el engem az az Isten, kit megholt uram után imádtam mindenkor!

Boáz intett a felügyelőnek.

— Azrikám! — mondta hangosan, hogy minden aratók meghallják. — Ez az asszony nekem kedves rokonom s megkívánom, hogy úgy tiszteljétek, mint engem, ki vagyok iránta tiszta szeretettel...

Ruthot az örvendező lányok a tarlóba vezették s Boáz titkon meghagyta Arzikámnak s az aratóknak:

— A kékék között is hadd szedjen s meg ne pirongassatok, sőt akaratotok szerint is hagyjatok neki minél többet, hadd szedje föl szegény!

Hozták az ebédet hatalmas üstökben: apróra vágott juh-húst főtt tésztaival elegyest, illata messzire betöltötte az aranykék levegőt. Letelepdedtek az aratók Boázzal egyetemben, csak Ruth nem; ő félrevonult szegény az árpaföld sarkába.

— Ruth!

Boáz elé járult.

— Az ételnek idejekor jöjj ide mindennap, egyél a kenyérből s más egyebekből, bémártván falatodat az illatos ecetbe!

Pogácsát nyújtott neki enkezével...

A galíciai harctérről: paksi Paksy Jenő dr. huszárfőhadnagy, Török Géza báró huszárkapitány és Wiedmann József tüzérfőhadnagy.

Hohenlohe Frigyes herceg ezredparancsnok felv.

□ □ □

CSATA UTÁN.

Az ütközetnek vége volt már.
Elhalt a dörgő ágyúszó,
Csak itt-ott lebbent néma sóhaj,
Élettől, földtől búcsúzó.
Az ég felhői tompa gyásszal
Ölelték át a harcteret
S a vén halál úgy eltűnődött
Sok vérvirágos arc felett . . .
A dult árkokból sirok lettek,
A fegyverekből romhalom,
Egy csonka ágyú ott akadt el
Az erdőszéli avaron.

*

Az esti köddel száll az éj is.
Fák közt kísértet hánytorog
S mély hördüléssel morran egyet
A hangjavesztett érctorok.
A törtkerekű fengely nyikkan!
Az ágyú hangja fölrián . . .!
A döngő szókra megmozdulnak
A fegyverek mindannyian:

„Mint tört ki a gránát . . . s lángtarajával
Mint szállt a mezőkre tűzmadaram!
Mint gyultak a falvak, lobogtak az erdők!
És a sok ember is mind odavan!
Mint nőttek a halmok a holttetemekből!
Mint buktak a fátfos pejparipák!
Ily dús aratást csak az én szavam onthat,
Más se teremthet ily vad galyibát!
Harsanhat a „Rajta!“ — törhetnek előre,
Tenger viharával zúghat az ár,
Halotthalaványan elomlik a vérbe
Mind a gyalogság, mind a huszár!“

Az ágyú csikorgva mordult egyet,
De régi tűzét már nem lelé,
Csak ágaskodva tárta forkát
A csendes, békés ég felé . . .
— Az alvó téren furcsa nesz kél,
Ezer kísértet hahotáz . . .
S a romhalomból fölzörejlík
Az ólomszóró pattogás:

„Búghat az érctorok! Gyűjthet a gránát!
Végszavam kattan a harc zsváján át!
Hullnak az emberi rendek a síkra
S vághat az új sor az ő nyomaikra:
Hol van a hős, a ki ellenem törne?
Fegyverem zápora kit ne gyötörne?
Kit ne terítene zord zivatarján?
Végig a végtelen harc ravatalján?
Nincs, ki megállana bátran előttem,
Mind megalázom én vérbefürödten
S lankad a nyelvük a zagyva doboknak,
Hogyha a fegyverek harcra ropognak!“

A szörnyű téren új szó zendül,
Akárcsak szablya pengene,
Vitézi századok során át
Szólt így a háborús zene.
Most újra csattog pörlekedve
És túlcseng minden hangzavart,
A mint a vérben fölszikrázva
Táncolni kezd a csorba kard:

„Pusztulásra, sortűzekre nincs szavam!
Szébb a harc, ha millióknak kardja van!
Milliókból hős a hősré rátalál,
Szablyavégről integet a hőshalál.
Kardvasát ha hősi szivek öntözik,
Tündöklését biborcseppek gyöngyözik.
Markolatján ég a sújtó vasököl
És suhintó szárnycsapása öldököl.
Régi módra tar fejekre ad lyukat,
Hogyha más nincs, emberháton vág utat.
Nem veti el győztes kardját hőse sem
S haló hőst kardja őrzi győztesen“.

A pörlekedve pörgő szókra
Fölzúg az alvó csatatér
S kiszenvedt hősök száza, ezre
Halk énekléssel harcra kél.
Elül a halvány páter lépked,
Szemén szent fitkok fénye rezg
S magasra tartott jobb kezében
Szót zeng a vérrózsás kereszt:

„Óh jöjjetek, ti névtelen vitézek,
Hagyjátok itt a pusztulást, halált,
Szívébe zár a mennyei Igézet
S ki pompájára egyszer rátalált,
Az elfelejti, mi a gond, a bánat,
Mit szenved ember, mi a háború . . .
A lelke mélyén égi béke támad
S szemének fénye nem lesz szomorú.
Kik lenn siratnak, boldogan siratnak,
Mártirok vére megszentelt malaszt
S kiért kihull az, nincs fájdalom annak,
A gyász helyén majd enyhülést fakaszt.
A szablya, fegyver, ágyú szörnyű lom lesz,
A hősök sírja szentelt Pantheon,
Csaták dulásán dús virághalom lesz
És szebben él, mint egykor élt e hon!“

*

Mély áhitatra csendesült a térség.
Csillagtűzeztől csillogott az ég
S a haldoklóknak végső szívverését
Angyalkák vitték otthonukba szét.
Kiszenvedt hősök megdicsőült ezre
Jó festvérekként mind kezet fogott.
A vén halál csak nézte révedezve . . .
S a szent kereszt mind messzebb csillogott.

Finta Sándor.

Az északi harctérről: 1. Népfőlkelő huszárok. 2. Jakabffy István, ny. főispán, 3-as huszárfőhadnagy, harctéri lakása előtt. 3. Polónyi Gyula harctéri sátrában. Jakabffy István, ny. főispán felv.

VILÁGFÁJDALOM.

Irta NÁDASDI-BAÁN ACHILLES.

Háboru és világfájdalom, — kétségkívül rokonok egymással. A világfájdalom egyidős az emberiség történetével: megtaláljuk az ó-testamentomban, a hindu regékben, a görög klasszikusokban egyaránt. Bölcs Salamon mindent hiábavalóságnak nevez s fölajdul, a mikor látja, hogy a dőre vele egyenlő sorsban osztozik. A hinduk hitttel vallják, hogy a halál jobb az életnél s a Nirvanában látják a legfőbb boldogságot. Sokrates szerint a halál csodás nyerevény s az álom nélküli alvás drágább kincs a legboldogabb élet napjainál. S ha tovább nézünk a századok során, Shakespeare Hamletjének töprengésében, Lamartine buskomorságában, Faust pokoli szövetségében mindenütt egész sorozatával találkozunk ama hangulatoknak, melyekben világfájdalom gyökerezik.

És a háboru? Hát mikor nem volt háboru a világon? A katalauni siktól a Kárpátok ércfaláig, Porth-Arthur erődeitől a Sipka-szorosig, Osztrólenkától Szedánig egyetlen csatatér Európa, melynek öreg hátán végigcsurog a vér a kegyetlen Mars csapásaitól.

Szegény szomorú állat az ember, tépi, öli egymást, a mióta világ a világ s az örök béke utópiája mosolyogni való ködkép, pium desiderium, a mely úgy foszlik szét, mint a gyermekkori ábránd a küzdelmes férfikor első tövisének szurására.

Nem frázist talált ki az, a ki először nevezte a világot siralom völgyének, — a háboru ölében holttestek halmai fölött nem nehéz meglátni a hidegen, sáppadtan borongó világfájdalmat.

De a mig például Goethe világfájdalmában is harmonikusan szelíd tudott maradni, vannak a létnek olyan kesergői, a kiknél ez az örök emberi érzés zilált

kétségbeeséssé, mindent tagadó filozófiává fajul. Az olasz Leopardi muzsája örökké sötét gyászfényt visel arcán. Hite szerint vak végzet uralkodik a világon, a gonosz többször győz, mint a jó s a természet vakon követi törvényeit a nélkül, hogy az emberek javára működnék.

A világ célja fölfedezhetetlen titok; »minden mulandó, örökké való csupán a fájdalom«. Csak addig boldog az ember, a mig az igazságot föl nem ismeri. Azontul csak a szerelem teheti boldoggá. De a szerelem is elmulik, mint az igazság s a ki fölébredt, annak legkivánatosabb a halál.

Ugyanez a hangulat és bölcelet csendül meg Byron, Lenau, Musset, Heine és Puskin költészetében, Beethoven és Schumann zenéjében. Ma tudjuk, hogy a világfájdalom poétái csaknem ugyanazon sors részesei lettek, hogy családot, hazát veszítve éltek, a különködés keserűen mosolygó fájalmát, melyben nem volt számukra hely, céltalannak találták s egyéni érzéseiket világfájdalommá emelték, mint Faust, a ki »az egész emberiség kinját magában hordozá.«

Mindenütt megtaláljuk a világfájdalmat, kultuszt, költői iskolát csináltak belőle mindenütt, csak egy nemzet fiai között nem akadt senki még, a ki vakon sóhajtozó rabszolgái közé állt volna. Ez a nemzet mi vagyunk, Árpád unokái, a kik ezer éve élünk a Duna Tisza közén s a kik ezerszer többet szenvedtünk, mint a többi népek körülöttünk.

A világfájdalomnak sohase volt határozott képviselője nálunk. Megvoltak a magunk nagy küzdelmei, a magunk szent fájdmái és se kedvünk, se időnk nem maradt rá, hogy a világ fájdmával törődjünk. Petőfi a »Felhők«-ben csak kacérkodott a világfájdalommal és Tompa sem volt azok közül való, a kik csak egy pillanatig is elfeledték, hogy magyarok.

Mostanában szonettekben és egyéb lehetséges és lehetetlen versformában gyakrabban találkozunk világfájdalmas hangokkal. Egyiknél-másiknál határozottan a világháboru hatását vehetjük észre, a legtöbb azonban csak üres szenvelgő, szavakkal játszó, igaz érzés nélkül való versiró, de nem poéta. Ezek egyáltalában nem veszedelmesek. Kivételes nagy szellemnek, Istentől megáldott lángésznek kell annak lennie, a kinek lantjáról a világfájdalmat egy nemzet meghallja. De még az igazi nagy költő ajkáról sincs létjogosultsága a világfájdalomnak. Minden fájdalom időhöz kötött s a költészet hatalma éppen abban áll, hogy a mulékony borun keresztül engedi csillogni az örökkévalóság derűs világát. Csak az a fájdalom szép, a mely mosoly alá tudja rejteni könnyeit.

Ne féljünk tehát a világfájdalmaskodó versektől. Lehet fájdalma az egyénnek, lehet gyásza, szomorúsága a nemzetnek, de a világ fölött kétségbeesni: hazugság, bűn, szármalmas gyöngeség. Leopardi, Byron, Heine emésztő kinokat szenvedtek s méltán megérdemlik, hogy sajnáljuk bennük az embert, de fájdalmát egyik sem oktrojálhatja ránk. Szép a világ, még ha siralom völgye is, és minden világfájdalmas nagyságnál nagyobb Arany, a mikor fölismeri, hogy »fájdalom a boldogságnak egyik alkatrésze.« Ez az igazi filozófia, ezt kell megtanulnunk legfőképp ma, a mikor szinte körülvevett bennünket a fájdalmak tengere. Óh, mi ez a tenger a boldogság rózsaszerdejéhez képest, a mely már nyílt és még nyilni fog a földön. Nézd meg az édesen szendergő gyermekarcot, áldodj meg elkövetkező generációkat, halld meg a jövő zenéjét, ne légy önző, hanem önfeláldozó, — és elmulik a világfájdalmas érzés, mint a fogfájás. Soha se felejtse el, hogy ember vagy, szenvedésre és kéjre egyaránt teremtetten ember és hogy isteni szikra ég a homlokod mögött. A többi csak szonett, versforma és affektáció.

Kövesházi Kövess Hermann lovassági tábornok, hadtestparancsnok, Ivangorod megvívója.

A BRÜSSZELI HITVESEK.

Irta LAKATOS LÁSZLÓ.

A városháza nagy tornyának órája még nem hirdette ki a brüsszeliiek számára az ebédutáni kettőt. A kis csipkésboltban (szorosan a városház melletti apró üzlet, olyan, mint egy skatulya, az egyetlen üveges-ajtó mellett apró márványtábla fekete betűkkel hirdeti a falon a tulajdonos nevét, így: Mme Julie) most nincs más, csak a bolt tulajdonosnője és annak hitese ura. Egyszerű, fekete ruhában a kiszolgáló-polg mögött ül Mme Julie. Az egyetlen ék, a mit nemesen alkonyuló testén hord, a kis fehér csipkefőkötő, alatta olajos simán hullámszik a haj a magas homlok körül. De vajjon ékeség ez itt, a flandriai csipke, a mellyel telve az egész bolt, várva a vőlegényt, hogy azt a menyasszony számára megvásárolja. És külsőre még egyszerűbb a brüsszeli csipkeárusnő férje, nincs rajta egyéb, csak fekete magyar ruha, fényes csizma, arany cérnával beszegett Kossuth-nyakkendő. A szép körszakállas, szomorú urat Jósika Miklósnak hívják. A boldog világban báró volt honn, Erdélyben, most a hálátlan világnak írja regényeit, itt Brüsszelben, számkivetésben is magyarul írja őket, egyiket-másikat le is fordítják német nyelvre. Ezt a munkát is a báróné végzi, este, a mikor már bizonyos benne, hogy sem hölgy, sem ur nem keresi nála a flandriai lányok kezemunkáját és már nyugodtan bezárhatja a boltot. Podmaniczky Julia ilyenkor urának regényeit fordítja németre. Éppen most a Zólyomin dolgozik.

Csend van, Mme Julie férje egynémely postai szállítóleveleket ír meg felesége helyett. Kényes munka ez és titokban kell végeznie ebédi pihenő alatt, hiszen a szállítólevél csal, a mikor azt mondja, hogy a gondjaira bizott kis papírskatulyában csipke pihen. Nem, a kis dobozokból irás kiabál, eleven betű, gróf Teleki László küldte azt Párisból és így megy most idegen ruhában haza Magyarországra, a titkos torradalmi direktió kezéhez. Az pedig vagy meghal az irások miatt, vagy a rendőrszpiont kijátszva, szétosztogathatja a népek között... Ezt a munkát ilyenkor kell elvégezni, a mikor senki nincsen az üzletben, később délutáni órában a magyar bárónő belga himes csipkét kell hogy áruljon I. Lipót király alattvalóinak.

A báró most leteszi az íróttalat, az utolsó csomagkísérő levelet is megírta.

— Reclam irt Leipzigról, — szólt most az asszony. — Azt írja, kedves, hogy megveszi az Abafit németül...

— A Maga munkája az is, — szólt a férfi. — Maga fordította.

— Örömmel tettem, Miklós és kérem, hogy ne figyelmeztessen rá többé.

A férfi elhallgat. Hosszu ujjával szomorú, nagy szakállát babrálja... Azután — a keze uja most a polcon dobog — fejét lehajtva mondja:

— Nem így hittük ezt, valamikor édes...

— Szébb, mint hittük, — mondja Julia.

Csend. Az asszony skatulyákat tesz-vesz. A rekeszekből szedi őket elő, kirakosgatja a polcra, azután újra vissza. Csak hogy valami dolga legyen. Jósika is, csak hogy megindult gondolatait újra foglalkoztassa, újra meg újra átvizsgálja a szállítólevelek irását. Nem hibás-e valahol a címzés?... De sokáig nem bírja. Föláll, behúzza a boltajtót, föl-alá jár, óráját nézi, bajuszát ráncigálja, kendővel a tiszta csizmáját verdesi, mintha port ütne le róla, aztán mégis csak kimondja. Máskor sárga arcát, most, míg beszél, olyan sötétvörösre festi a restelkedő hálaindulat, mint az égetett bársony.

Karácsonyi Jenő gróf, az önkéntes mentőegyesület kitüntetett elnöke és felesége.

Uher felv.

— Mégis... már régebben készülök megmondani magának... ez nem lehet... Érezhette maga is, Julia, hogy már régen készülök megmondani... nem bírom... Így megy ez már a szabadságharc óta... és maga mindig mondja, hogy majd, ha helyreáll a törvény és akkor hazamehetünk. Akkor otthon dolgozhatom.

— Igen, dolgozhat és megint Jósika lesz, a régi, hires...

— Igen, de nem leszek az többé... Sem a törvény nem áll helyre, sem az én nevem... És ha a nevem helyre is állna, mit ér az... Agyam gyengül, már emlékezni sem tudok, nem hogy megihletten képzelegni és... és... ezt maga tudja, kedves, a fiatalok sokkal jobbak nálam... Nem olvasta »A magyar nábob«-ot... Jó kai igen, igen nagy tehetség. És ez rendben is van, ő a fiatal, de én még nem akarok halott bábként élni. Az után, a mi volt — így élni, tehetetlenül beleöregedni a világba, ez még annál is keservesebb börtön, mint a melyik Wesselényit tartotta foglyul.

Az asszony most szeliden a férfi homlokára teszi kezét.

— De kedves, hiszen maga még mindig a világ legnagyobb írója. Walter Scottnál is jobb.

— Kedves magától, hogy ezt hiszi. De látja Julia, még ha Shakespeare volnék, akkor se lehetne ez... Nem, nem engedhetem tovább, hogy Podmaniczky Julia értem vesződjék, más csipkéjét válogassa, szép szemét rongtassa, idegen emberek fizetőpénzét váltsa... Nem ugy gondoltuk ezt egykor...

Az asszony szót sem szólt. Lehet, hogy azért nem, bizonyára csak azért nem szólt, mert a mit gondolt, az olyan szép volt, hogy nem is lett volna szabad a

levegőben elszuhanó szavakra bizni. Kötőjét igazgatta csak, két csipkemintázat dessinjét mérte össze (melyiken finomabb a pointirozás, leheletnyibb a tű járása), azután mégis szólt:

Emlékezzék, Miklós, emlékezzék csak... ki hozott el engem a tót faluból... Családját, mindenét ki hagyta el értem...

— Kállay Erzsébet sosem volt mindenem... senkim sem volt...

— Köszönöm... Férjes nevét ki adta nekem, könyvei elé ki irt ajánlást hozzám... Értem ki dolgozott... És kiért fogadtam meg azon a márciusi estvén, hogy ha elérem, ha enyém lesz, ha övé lehetek szolgálni akarom őt... Egy egész életen át szeretetben akarok a cselédje lenni... És mi lett ehelyett? Jósikáné lettem, első asszony az országban, a világon első asszony a férjem miatt... Az én nevem volt a legszebb a világon és csak azóta élek, hogy ezt a nevet írhatom a lyányi nevem elé... Boldog vagyok és elég öreg vagyok már Istennek hála ahoz, hogy ezt most megmondhassam magának Miklós...

Mig az asszony beszélt, a báró arca mindjobban kigyuladt. Mi fűtta arra a tüzet? Boldog emlékezés, szegény restelkedés vagy a magában viaskodó büszkeség, ami nem engedte, hogy boldognak érezhesse magát olyan helyzetben, amelyet magára talált méltatlannak? Csendesesen lehajtotta fejét most és ennyit szólt:

— Asszony nem dolgozhatik a férfiért.

— Nem, Miklós, igaza van, asszony nem dolgozhatik férfiért. De a mit én veszek, az nem munka. Istenem, csipkével bibelődni és ki tanított a csipkére, annak finomságára és ki irt róla a legszebben az egész vilá-

gon... Nem munka az, amit én végzek, a míg jókedvű
örömmel teszem...

— Én vagyok a férfi, nekem kellene...

— Ó, Miklós, férfi maga, igen, de nem olyan,
mint a többi. Maga ezt nem tudná, ne essék magának
miattam rosszul, ha kimondom, ne is gondoljon sem-
mire, de ez nem méltó magának... No... no...
Nekem örömet hoz, magához nem való. Van ez ugy
sokszor, boldogság az egyiknek, amiért a másiknak
restelkednie kellene... És maga nem is olyan férfi,
mint a többi... maga költő és gyermek... Nagy
gyermekem, te...

Kis párnásszékén lehajtott fővel ült most Jósika.
Álla reszketett csak. Mme Julie odalépett hozzá, csip-
kéhez szokott ujját az öreg magyar nyaka köré fonta,
drága szép ajakát, a melyen most egész szívét hordá,
a férfi homlokára helyezte... Jósika sirt... Az asszony
tovább becézte őt... Ajka az ura homlokát, keze a
férfi kezét, karját.

— Fialatok leszünk újra Miklóska... És szeret-
jük egymást újra... Így van ugy-e?

Jósika csöndesen a zsebébe nyult. Kicsiny vas-
pisztolyt vett ki belőle. Asszonyának egyik kezét arcára
huzta, a másikba — mintegy magát szabadítva tőle —
a hideg szerszámot helyezte.

— Jézus! — sikoltott Podmaniczky Julia és
legfehérebb csipkésénél is fehérebben, térden térdelt
ura előtt.

— Mi ez?

— Már semmi — mondta Jósika — most már
neked adhatom Juliám.

— Szent Isten, Miklós, hát...

— Két hét előtt azt hittem, kelleni fog még ne-
kem... Most hajtsd el te...

— Jézus! — sikongott az asszony — erre gor-
doltál hát... De fogadd meg, hogy sohasem...

— Sohasem, Juliám, eszküszöm...

És Jósika egész nagy férfilelkével zokogott...
Podmaniczky Julia keresztet vetett, a kis pénztárszek-
rényhez ment, az ezüstpénzek közé kulcsra oda be-
zárta a rettentő holmit... Soha Jósika kezébe az ne
jusson többé...

Az ajtó fölötti kis csengő most félénken csiripel.
Vásárló tette kezét Mme Julie csipkeboltjának ajtó-
kilincsére...

özv. Zichy Miklósné grófné, Ludwigsdorff Franciska grófnő, a
komáromi 18. sz. kórházban ápolat sebesültjei körében.

Tömöry Károly népfőlkelő huszárfőhadnagy. Hősi halált halt az
északi harctéren. Strelisky felv.

SZEGÉNY ASSZONY LEVELE.

Nagy hegyeken által s rónákon is át,
Küldöm leveletem nagy Lengyelországba,
Hogy megkeressen egy szent kis katonát,
Kinek vigasztalást küld benne a párja.

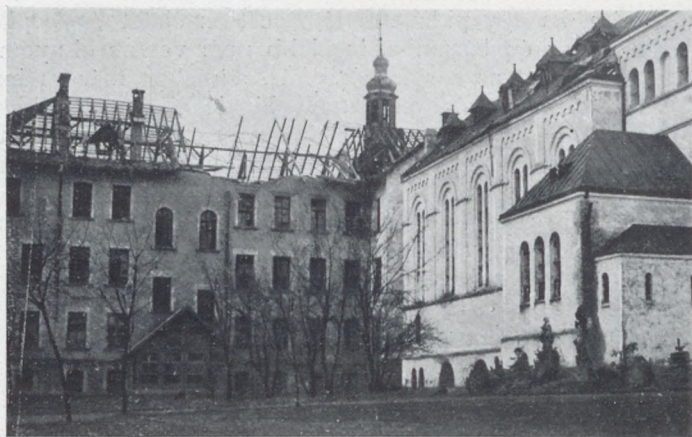
... Sirás fojtogatott sok-sok éjszakán,
Szegény kicsi testem elnyúlott a párnán,
De többé sirásra nem hajlik a szám,
Mert, akárcsak Terád, nagy-nagy munka vár rám.

Csatára indulok én is minden nappal,
Roppant ellenség vár s birkózik: az éhség
S kislányunk szemébe kacag diadallal,
Ha lelkem karom s elhagy a reménység.

De állom szilárdan, gyöngye harcos én,
Puha kenyér hősi harcomért a rendjel
És aranyló mosoly kislányunk szemén,
Mikor friss kávéhoz ébred minden reggel.

Ezt írom ma néked, én jó katonám:
Áll az otthonunk és virul kicsi lányod.
Este szól: „Apuskát álmomban látom ám,
Aludj kis anyuskám, majd te is meglátod“.

Sebestyén Ernő.

Az északi harcterről: A Folusienicz bárói család kastélya Bochnia mellett, melyet az oroszok feldúltak és teljesen kifosztottak.
Barabás Emil huszártóhadn. felv.

HARCTÉRI LEVÉL.

Kedves Sára!

Ha divat most Budapesten, hogy minden primadonna kapjon puskaporszagu levelet a harcterről, hát én is írok magának. Miért ne? Hiszen mégis csak ismertük mi egymást valamikor, mikor még ráértünk apró játékokat játszani: »Szeretlek, nem szeretlek«-et, meg szembekötödsdit a Margitszigeten. Istenem, mikor volt ez!!

Hol vannak azok az idők a nagy Mához képest. Az ember elfelejt visszanézni, mikor a halállal úgy kacérkodik, mint ahogyan én játszom már annyi idő óta. Ez az igazi őstermészete az embernek. Itt dühöngheti ki magát igazán az ambíció és a nagyravágyás: szembeszállani a Végzettel és legyűrni azt. Szeretem a sorsomat, hogy olyan őrhelyre állított, a hol legszebb a harc és a hol mind a két kezével ver az Isten és a hol annyi akarnok között csak magam ülök fent legyőzhetetlenül.

Nem azért írom ezt, hogy maga Sára ezt mind megértse, hiszen oly nehéz átugrani azt az űrt, a mi a fényes kirakatoktól, a kivasalt emberekől és a párnás ágytól ide vezet föl a kétezerhatszáz méteres hómező tetejére, a melyen én a két tüzokádó gépfegyveremmel állok őrt, mindentől elzárva, a mi jó, a mi békés.

Megelégedni azzal, hogy

az én öreg harcosaim reggel egymás között suttogják: »az éjjeli nagy viharban a mi zászlós urunk megint fent virrasztott a gépeknél.« Ez nekem elégtétel és egy neme a boldogságnak, a mi magasan felette van annak, a mit egy nő nyújthat. Reggel azután virágokat ültetek a házam elébe. Gyomlálók a kertembe, a mit odavarázsoltam a hó tetejére. Alkotok a nagy pusztításban. A mit pusztítok az emberekben, azt kipótólok a virágokban.

Hiszen a nagy természetnek az oly mindegy: egy falevél vagy egy ember...

Higye el Sára, sok, nagyon sok lelki erő kell ahhoz, hogy tíz hónapi nehéz harc után kifáradva, ide jönni le délre újra kezdeni egy örökké tartó harcot. Felmászni a fellegek közé kis apró, szomorú lovaimmal és rongyos, otthont nem látott katonáimmal, ahol egyik pillanatban dermedtő hideg vág, a másik pillanatban köd és jégeső ver, a hol nincs egy darab emberjárta hely és a hol az ég kékje csak mint vendég jön elő néha-néha. És ott otthont, védelmet teremteni és helyt állani ésszel és erővel tiszteres ellenséggel szemben. És én ezt megcsináltam!

Emberfeletti munkával a sziklába házat véstem, szép takarosat, befödtem fenyőfával. Asztalt és puha ágyat csináltunk. A ház elébe terraszt virágzó kerttel. Lent alól a mélyedésben legelnek a lovak, meg a tehenem, a melyet

Megérkezés a front mögött: Balról jobbra: Beretvás önkéntes, Znamenák főhadnagy, Szitányi önkéntes, Hodsa kapitány, Juhász főhadnagy, Barcza önkéntes, Bánhidy kapitány, Hirsch önkéntes, Urbán báró önkéntes, Majthényi báró kadét, Vay gróf zászlós.

Brükler Elemér huszártóh. felv.

CAPHOCAL

GYERMEK-
MEK-
TÁP-
SZER

legtökéletesebb hizlaló, csonterősítő, fogzás lefolyását megkönnyítő csecsemő- és gyermek-tápszerszer. Egy eredeti doboz ára 3 kor. Mindenütt kapható.

Az oroszok Lembergben: 1. Egy villa a villanegyedből. 2. Egy utcarészlet a belvárosból. 3. Egy külvárosi kocsmá.

Barabás Emil huszárfőhadn. felv.

minden nap kétszer fejnek. Vannak tyukjaim, a melyek tojást adnak. Vajat köpülünk a felesleges tejből. A hómező tetején hordóban hül a sör. Mig mások fázva, kedvetlenül gondolnak haza, sóhajtoznak »Ó« utána, addig én mindezt megcsináltam. Ide járnak hozzám, ha jót akarnak enni és bámulnak, hogy én mindent megcsinállok és én rajtam nem fog ki semmi.

Ha azután este a hegyek között felcsendül a nóta, a jó alföldi nóta a lebbencsleves-vacsora után, az olaszok kíváncsian dugják ki fejüket, vagy dühösen lövöldöznek ágyukkal felénk. Odalent a regimentskommandón csak rázzák a fejüket: »Ezek a masiniszta az Istentől sem félnék és mindig jó kedvük van.« Sze-

retném, ha egy pillanatra látná ezt az életet és bepillantana az én házamba, legalább nem veszne el nyomtalanul, mint az a sok-sok lakás, a melyet már a télen a harctéren megépíttettem. És higye el, Sára, sokkal büszkébb vagyok annál, mintsem panaszkodjam. Ott-hon jókedvű leveleket kaptak tőlem akkor is, a mikor ötnapos ütközet után fagyott lábakkal vonszoltam magamat, de nem is hazudom akkor, a mikor azt mondom, hogy nem kívánkozom haza. A veszélytől sohasem félttem, a nő sohasem vonzott annyira, hogy itt hagyjam a harcteret, a hol a tiszta természet és a vad egyszerűség él. Nem vagyok hős, csak könnyelmű és a bátorság könnyelműség csupán. Tudom, hogy egyszer ráfizetek: itt maradok, — nő de az mindegy. Az a nagy taposómalom-élet odalent úgy sem ér annyit, mint egy jó hangulat. Haza mehetnék kétheti szabadságra, de minek? Nincs semmi célja. Vagy — vagy! Vagy végigélem a háborút, akkor megérte, vagy nem, akkor megint megérte, a mit átéltem. Én sohasem emlegetem azt, hogy másra vagyok hivatott, mint itt elpusztulni. Azt sem tartom furcsának, hogy egy békés, dologban élő festő egyedül viseljen nagy aranyérmét az egész hadtestben jutalmul azért, mert kilencvennyolc orosz halott feküdt egyszer a gépfegyverem előtt, kilencvennyolc jámbor, családos ember, a kik összekulcsolt kezekkel maradtak ott, utolsó pillanatban is egy kopott asszonyra és egy csomó piszkos gyermekre gondolva, a kik hiába várják az apjukat haza.

Ne haragudjon reám kedves Sára, hogy egy kissé magamnak irtam. Nem adtam magának elég szenzációt, a mit ujságképpen ismerőseinek elbeszélni tudna, de föltételeztem magában egy kicsinyke csöppet abból a régiből, a mi oly távol esik a maga »Má«-jától. Engem a háboru a maga nagy egészében, úgy mint otthon a kávéházban az »urak« elképzelik, igazán nem érdekel. Itt fekszenek a térképek előttem, soha meg nem nézem, mi történik amott. Én csak magamon keresztül nézek mindent. Sok érdekeset láttam, sokat éltem át, nagyon, és a mi a fő, tökéletesen megismertem az embereket. És ez nagyon nagy eredmény, mert könnyebben viselem az ittlétet és nem irigylem, a kik otthon vannak, csak sajnálom azokat, a kik itt vesztek el melletttem. A kik egész emberek voltak, tele szívvél és tartalommal, egy panaszszó nélkül itt maradtak jeltelen sirokban. Otthon a hangos szavu Konrádok koncolják azok örökségét, beleülnek azok meleg ágyába, fölfalják azok szerelmeit és mindezt oly természetesnek találják. Három barátom volt, a kit becsültem, szerettem és bámultam. Kettő azok közül itt maradt. Egynek féllába van. Ugy-e érdekes, azért, hogy nem operett téma?

Mikor Galiciát felszabadítottuk, belovagoltunk egy régi lengyel városba, a melyik porrá volt égetve. Kezet csókolva szaladt elébem egy házból egy öreg lengyel-zsidó. Bent a szobában feküdt betegen egy öreg virágzó, tizenhatéves leány megkínózva. A házból az utolsó darab fehérnemű is el volt hurcolva, az öregén még látszottak az ütlegek nyomai. Ez az öreg zsidó mondotta nekem azt: »Uram, a háboru egy megszentezett igazságtalanság«, ez a mondás mindig eszembe jut s

Elesett hőseink

nevének megőrkítő díszes emléktáblák templomok vagy középületek falaira, hazai márványból 50 kor.-tól feljebb, kőzterekre és temetőkre állítandó emlékoszlopok 150 kor.-tól feljebb. Megrendelhetők: „KULATAR“ művészi sírköviállítás, Budapest, VIII., Közttemető-ut 4. szám alatt.

Csata után: Ivangorod előtt.

S. G. felv.

mindig előttem van az a gyerekleány. A kik érzik a háborút, azok nem kiabálnak »külön kiadást« lobogtatva. És a kik kiabálnak, azok szedik fel a megérett gyümölcsöt, a mit mi rázunk le a fáról.

Már megint eltévedtem. Hiszen én azt akartam kérdezni magától, hogyan érzi magát? Örülni akartam a szép sikereinek, a melyek csak természetes következményei a maga igazán erős tehetségének. Van-e most olyan valaki, a ki különb a többinél és hogy kicsinyes intrikák zavarják-e hangulatát? Bocsánatát akartam kérni, hogy a nyáron néha megbántottam hiúságát. Ugy hiszem, a színházról egy kissé erősen nyilvánítottam nézetemet és sok mindent megláttam, a mit nem kellett volna. Belátom, helytelen volt! Mindenkinek meg van a maga igaza. Magának is. Olyan furcsa most mindezekre visszagondolni. A mikor még én Kecskeméten éltem! Azután este karosszékből a Beretvás előtt... Meg a kis festő-menyecske... Meg a nagy vitakozások, a mikor azt gondoltam, hogy mindig nekem van igazam. Nem akartam elhinni, hogy van a szalonánál jobb étel is a világon. Pedig a pezsgő csak jobb, ugy-e Sára? A milyen szépek voltak akkor a színek, olyan szép most annak a két tizenöt centiméteresnek a hangja, a ki minden reggel pont három órakor engem fölkeres. De a bolond hol jobbra, hol balra pukkan szét mellettem, a szélnek eresztve mérgesen vörös füstjét.

Művészet itt, művészet ott, csak a nyilvánulások mások. És én azt gondolom mindig, ha úgy megsimogatom a fegyveremnek szép, fényes csövét, a mint nagy komolyan belenéz az égbe mozdulatlanul. Vár, mikor nyulok hozzá, hogy szórja ki a golyókat, — talán van ez olyan szép, mint egy szimfonia vagy egy Rafael-Madonna.

Nem irok többet Sára, mert este van s felmegyek a stellungba, magamban odafönt folytatom a levelet és ha véletlenül hazakerülök és ha otthon keresztbe akad véletlenül az utunk, akkor majd elmondom a többit.

Isten vele!

Pista.

Árkon-bokron keresztül.

NEM FOGOK MEG SEMMIT.

... És száll a perc. Az esti égnek
Színét már árnyak festik,
Elröppen mindennel az élet
S én nem fogok meg semmit.
Nézem az órák elfutását
S kinyújtott bús kezembe,
Mit kincsként megtartani vágnék
Nem marad semmi benne.

És eltenni lelkem mélyébe
Olyan hiába sirok,
Mint drága ékszert halk szekrénybe
Pár hulló rózsa szirmot;
Egy májusi nap színét, fényét,
Izét egy édes csóknak,
Egy mosolygás lágy örökmécsét
Zenéjét drága szóknak.

Nem fogom meg fényét egy nyárnak
Bús napjaimra ékül,
Pár örömet vigasztalásnak
Emlékül, menedékül...
Már este van s ha el kell menni
Életnek, sorsnak, nőnek,
Hálás ajakkal nem lesz semmi,
Amit majd megköszönjek.

Jelliney Dezső.

Régi képeket

mesterien javít, tartóssá tesz; **nemesi címereket, ősfákat, kamarási táblázatokat** elsőrangu heraldikai kivitelben készít **HANUSZIK LÁSZLÓ** Budapest, X. ker., Liget-utca 40. szám, III. em. 16. * **Telefon: 120-41.**

A komjáthi Vörös Kereszt Egylet kisegítő kórház ápoljtjai. A kórházat, melyben állandóan 20 sebesült nyer elhelyezést, Nemes Jánosné grófné vezeti, ő rendezte be s látta el teljes felszereléssel s butorzáttal.
Nemes Jánosné grófné felv.

A FEJEDELEM UNOKÁJA.

Irta ÁDÁM ÉVA.

Szentkereszthy bárónét, a háromszékmegyei főispán feleségét onnan Romániából hozta át szíve a magyar földre.

Onnan jött át Magyarországra Floresco Mária, az egykori román fejedelem unokája. Ugy indult a sorsa, hogy korona várt a szóke fejére. Talán egy, talán kettő is. És úgy folytatódtott a sorsa, hogy megállott egy csendes kis székely faluban és boldog az ő délceg ura, szép gyermekei, és kis faluja népe között. Csupa erő, csupa akarat és energia ez az asszony. Csupa ideg, nyugtalanság, művészi láz és tennivágyás. Mindez beleszorítva egy leányosan könnyed, finom kis asszonyi formába.

Ha modern szinpadí írók ilyen lelkimodelleket állítanak élénk, talán kétségbe vonnánk lehetőségüket. Könyvtárában 5–6 nyelven találjuk az első írókat a magyar irodalom kincseivel együtt.

Ez a nagyszabású asszony ott él az árkosi csendes kastélyban. Termeiben, szalonjaiban sok-sok emlék a nagy világból. A főuri kastélyok megszokott, finom, előkelő ízlésű berendezése mellett, valami eredeti, sajátos hangulatot ad a sok idegenszerű emlék, mely Floresco Máriát a másik hazájára emlékezteti. A fejedelem unokájának fejedelmi emlékei vannak. A Brankovánok keleti, szin pompás képei. A milliós szociális irányu alapítványairól híres csodaszép fejedelemasszonyról, kinek *Rodin* alkotott Bukarestben világraszóló nagyszerű szobrot, a mint a szépséges hercegasszony egy koldusnő fölé hajol és hermelin palástjával betakarva megöleli. Esményi szépségű volt ez a szerencsétlen asszony, fejedelemné!

A Szentkereszthy-ösökkel szemben ott vannak a nagynevű idegenek. A kedves, a végtelenül rokonzenves *Ghyka* herceg. *Stirbe*, *Ypsilanti*, *Bibescu* stb. Ez az, a mi új érdekességet ad az árkosi kastélynak s fölkelti azoknak az érdeklődését is, a kik már sok-sok uri kastélyt láttak szerte Európában.

Két-három éve, hogy a mostani román királyi pár és a szépséges Erzsébet királykisasszony az árkosi kastély vendégei voltak. Ott laktak a kedves vendégszobákban, ott sétáltak szelid tó partján, a hűs fenyvesek alatt. A magyar asszonnyá lett fejedelmi unoka és a román udvar között ma is élénk barátság áll fenn. Sok apró királyi emléktárai és fénykép a biznysága e rokonérzésnek. A híres szépségű Mária királyné, a mint hófehér oszlopok között, omló fehér ruhában hálótermében áll...

És ott van az az ezüsthaju fehérasszony, a másik királyné: *Carmen Sylva*. Fekete ruha omlik le róla, csak a szép fehér feje világít. Szeszélyesen, asszonyosan, poétahangulattal, csuda-nagy betűkkel irt rejtelmes sorokat fényképe alá, azzal kapcsolatban, mikor egy teán a báróné Rostand egyik munkáját ajánlotta olvasásra a királynénak. Élő alakok, élő mesék ezek. Bizonyára szereti őket az idetévedt királyi sarj.

De én jobban szeretem a multat. Asztalfiókokat, hervadt emlékeket keres a lelkem; mindent a mi fáj egy kicsit, ha egyébért nem, azért, mert már elmúlt...

Ott a nagy pipázóban, nagy, komor vérték mellett, a mit egykor keleti fejedelmek hordtak: ott áll egy finom kis íróasztal. Gondosan elrendezett emlékei a fiatal Floresco Máriának. Világhíres nagy francia írók levele és fényképei, melyeket jól esik nézni. A bájos, a szép, szellemes, okos, nagyszerű fiatal lány kapta ezeket Európa íróitól, költőitől, kik Floresco Mária lelkét felismerték és méltónak tartották vele nagy gondolatokról, sőt politikai vonatkozású dolgokról szólni. A barátság szálai odanyulnak vissza a kék genfi tó partjáiig, hol a fiatal lány nagybátyja villájában ilyen szellemóriásokkal csevegett s hallgatott nagy komoly beszédeket, a miken talán országok sorsa fordult meg.

Az asztalfiók tovább mesél: Finom, gyöngyszemű, apró nőies írású levél. Királyi kezekből. Az aláírás: *Natalia*. Fürdői emlék, mikor a két fiatal asszony apró gyermekével Szliács fürdőn együtt nyaralt. A szomorú kis Sasa, ki akkor a fiatal Szentkereszthy Bélával játszott... hová lett a boldogtalan kis Sasa?...

A két asszony azóta Párisban találkozott, a mikor már mindennek vége volt s elvégezte a sors az ő munkáját a történelem számára.

Natalia ma is él, de a multnak könyve van. Nagy emlékeket nagyon meg kell siratni...

Amott egy boritékban Szerbia címére. Királyi emlékek ismét. Floresco Mária, mint gyermek, ott játszik nagyatyja udvaránál. Fordul a világtörténelem kereke és Milán, mint gyermek, édesatyjával oda menekül a politikai zivatar elől és élvezi a vendégszeretetet. A gyermekek együtt játszanak. Milán aztán Párisba kerül. Él, a mint csak egy királyfi élhet Párisban. Az évek mulnak s Milán visszatér a kis szóke Máriáért...

A BRÁZAY-gyár legújabb különlegessége az ANTIPARASIT fertőtlenítő szappan.

Az uri közönség ma már különösen sulyt helyez a testápolás céltudatosságára s ennek előfeltétele egy oly feltétlenül biztos fertőtlenítő szappan használata, mely a bacillusokat tényleg megöli. A legideálisabb ily pipere-szappan Brázay Antiparasit fertőtlenítő szappana. Készíti Brázay Kálmán szappangyára. Kapható mindenütt.

Budapesti raktár: VIII. kerület, Baross-utca 43. szám.

Fráter Béla és felesége szül. gróf Rhédey Julia gyémántlakodalmi ünnepe. Balról-jobbra: Fráter Zoltán, Fráter Magda, Fráter Boriska, Incze Zoltánné szül. Patrubán Margit, Fráter Tamás, Fráter Béláné szül. Korizmits Irén, Fráter Katalin, Fráter Ilona, Fráter Béla, Fényes Zoltán, Bárdossy Lajos, Szunyogh Zsigmondné szül. Fráter Emma, Szirmay Vilmos, Fráter Lóránd, Fráter Lórándné szül. Plósz Lenke, Fráter Tamásné szül. Mattyasovszky Eszter, Fráter György.

Bárczy István polgármester felvétele.

Fiatalos dac, leányos makacsság és Floresco Mária nem vágyik a szerb trónra. Talán egy nemzet sorsa fölött döntött a végzet az energikus, szőke kis Mária szavaiban.

Milánt Natália felé, Máriét Magyarország felé viszi sorsa. De a Milán lelke nem nyugszik. Keresi Máriét aztán is és mikor az hercegi nagybátyjánál, a nagykövethél van látogatóban Belgrádban, bejelenteti magát az akkor már asszony Szentkeresztly bárónénál a ki nem fogadja, mivel férje nélkül tartózkodik Belgrádban. Milán hazamegy. Királyi névjegyén gyorsan veti papírra, a mit gondol. Elküldi Floresco Máriának. Tisztelet, nagyrebecsülés, egy kis szemrehányás, egy kis bánat, egy kis emlékezés a multa...

Milán udvari ebédet ad. Hivatalos a hercegi nagykövet és a szép magyar báróné. Milán vendégül látja Máriét.

— Hogy tetszik Belgrád? — kérdezi.

— Óh nagyon tetszik... kedves...

— Nem mond igazat! — Ugyan mi tetszik ezen a ronda, csunya kis fészken?!

És Milán, a Párisban elkényeztetett bohém király, fellobbanó nyíltsággal mond szerb királynak meg nem engedhető kritikát a szerbekre.

— Vigyázzon... az adjutáns figyel... szól halkán a királyhoz a magyar báróné.

Csupa ilyen emlék az árkos kastélyban.

Kicsiny székely faluban rózsakertben gondolkodik Floresco Marie. Talán van miről. Én ugy hívom őt: eltévedt királykisasszony, a ki megugrott hazulról, hogy boldog asszony lehessen...

KÓRHÁZBAN.

Hull az eső,

Hull némán, csöndesen.

És könnyes lesz két szomorú szemem...

Ólalkodik a csönd az ablakomba',

Hideg ajkát az ajkamra nyomja.

Hull az eső,

Sok apró üzenet,

De megakad a tar ágak között,

Mint a sóhaj, mely belém ütközött...

Beszűrődik az esti szürkeség,

S a halálról bong misztikus mesét.

Halálfejes orvosságos üveg,

Mellette az ezüstös kis kanál,

Oly szomorú, bús mostan a spítál

Tehozzád száll minden gondolatom,

Sóhaj remeg a nyitott ablakon.

Minden vágyam oly tiszta, oly fehér,

De szájam lásd, téged most el nem ér.

Oly szomorú, bús mostan a spítál,

Fölötte halkán az eső szitál,

S a kapuban áll az édesanyám.

A falhoz dől és búsan sirdogál...

Biró László.

Az északi harctéren :

1. Egy 30 $\frac{1}{2}$ -es pihenőben. Noszlopy Kálmán és Plaussics Aladár huszárhadnagyok.
2. Remszireg Ferencz, Szabó Nándor huszár főhadnagy tisztiszolgája az oroszok elől egy szétlőtt házban rejtőzött el és egy heti bujdosás után vándorlegénynek öltözve került elő.
3. Pihenő nap. A középben Stammer főhadnagy huczul lovai.
Szabó Nándor huszár főhadn. felv.

Az északi harctéren :

1. Huszárjainkat orosz-lengyel zsidók üdvözlik.
2. Egy tíz tagú huszárjárőr, mely egy kilencven főnyi kozákcsapatot futamított meg és négy kozáklovat zsákmányolt.
3. Cseresnyés alezredes megbeszélést tart a tápéi mezőn.
Szabó Nándor huszár főhadn. felv.

Az északi harctérről : 1. Barcza huszárönkéntes és Brükler Elemér huszár főhadnagy. 2. Készül az ebéd. 3. Ahol nagy küzdelmek voltak.
Brükler Elemér huszár főh. felv.

AZ IMA ENYHIT.

Irta BUTTYÁN VILMA.

Kora délután apró bevásárlásokat tett a városban: színes pamutot, egy teknőcsésüt, néhány kuglert s aztán hazafelé tartott. Mikor a barátok temploma előtt elment, hirtelen elhatározással fölszaladt a kőlépcsőn és a félig nyitott ajtón belépett.

— Csak egy miatyánkra, — mondotta magában, bár a délutáni imádkozás nem volt szokása. Jól nevelt urileány volt, a kinél be volt osztva minden, még a lelkiájtatoskodás is. Mint minden leány, ő is meggyőződésből imádkozott, de csak reggel, egy keveset délebben és sokat — ha nem tudott elaludni — nagyon sokat és nagyon buzgón este, lefekvéskor. De most, ha szabad így mondani, gusztusa támadt egy miatyánkra, bár délután volt, meleg nyári délután, a templom üres, csak egy kegyelemkenyéren élő nénike porolgatta a padokat. Ez felejtette nyitva a templomajtót. Először, mikor a leányt meglátta, ki akarta küldeni, de azután, a mint az odatért a Madonna-szobor elé, nem volt lelke megzavarni.

A leány ott térdelt a szent Szűz előtt. Gépiesen imádkozott, de az esze nem járt ott, jól esett a nap-sütéses utca után a kőfalú templom hűse. Elmondott egy miatyánkot, de elszégyelte magát, hogy ilyen üres lélekkel imádkozott. Ujra kezdte, de megint nem tudott áhitatos hangulatba jönni, a szent szobrot nézte.

Nem tudott imádkozni. Tele volt a feje mindenel, rossz kedve volt, legjobban szeretett volna sirni s úgy beszélni az Istennel, mert inkább panaszkodni akart, mint hálálkodni.

Menyasszony volt, közel a naphoz, a mikor reá nézve megváltozik minden, új élet kezdődik, de a miből még nem tud semmit és a mitől inkább félt, mint örült. A vőlegényét nem szerette. Igen okos és egy kissé túl szép volt ahhoz, hogy igazán szeretni tudott volna. Menyasszony lett, mert huszéves volt és nem akart tovább várni, mert nem igen bízott azokban a nagy álmokban, a miket a leányok ebben a korban kitalálnak a maguk boldogságára.

BRACHFELD F.

Ő cs. és apost. kir. felsége kamarai szállítója
Csász. és kir. udvari szállító

Tábori fehéreneműek és esőkabátok.

Féregóvó selyemíngék és alsóruházat.

Nyári íngék és harisnyák.

Urí nyári ruházat mérték után.

Budapest, Dorottya-u. 1. Gizella-tér sarok.

Egy térfi, egy becsületes férfi, a ki jó férj, jó hivatalnok, jó apa: ennyi az egész s tudta, hogy ez a jövője, ebben benne van minden s ezért nem tudott lelkesedni valami nagyon. A tiszta, okos szemével látta a külsőségeket a maguk meztelenségével, a mi azon belül van, az eddig elzárt örömeik, nem tudták valami nagyon felvidítani.

Miatyánk... és megint elgondolkozott. Hát ennyi, hát csak ennyi? — kérdezte önmagától. Rossz érzés szállta meg, sirni szeretett volna, de csak imádkozott, a mikor egyszerre fent a karzaton megszólalt az orgona...

A finom, tiszta hangok belevágtak a levegőbe, a rengeteg teremben harsogva szállt szét a szent melodia.

Délutáni gyakorló óráját tartotta egyik szerzetes. Azt hitte, egyedül van a templomban, azt hitte, nem hallja senki; ott ült az orgona mellett és játszott a billentyűkön. Az imádságos könyvét ki sem nyitotta, csak játszott, játszott a szívével.

A leány figyelt. Ezek a bánatos hangok neki szóltak, hozzá szóltak, ő belőle jöttek. A gondolatai, a panaszai formát találtak és az ő érzése, az ő bánata beszélt ottan az Istennek...

És ott fent elmélyedve kesergett tovább egy szegény ember, a kinek szintén nincs semmije az életből, csak az ígétet...

Miatyánk... most már tudott imádkozni, most már tudott sirni. És a fájdalmas hangokon, a könnyeken keresztül megvigasztalódott. A jövő, a mi változást hoz, csak jó lehet és szép...

Hozzámegy ahhoz a férfihoz és úgy fogja szeretni, a mint kötelessége az asszonynak ragaszkodni az urához. Szeretni! Most kezdte sejteni, mi ez a szó, a mit legtöbbször emlegetnek és a melyik szóval legtöbbször élnek vissza. Szeretni — a fájdalom át, a csalódáson át, megérezte, hogy ez a végső menedék, a mi megőrzi az ostoba cselekedektől, a lelki kintól. Szeretni egy férfit, a ki nem több, mint becsületes ember és jó férj, de ennyi kell és ennyi elég, hogy megálljon a világ, hogy maradjon az erkölcs és visszatartsanak mindenkit a szent hazugságok...

És fent orgonázott a szent életű pap, nyári forró délutánon az üres templomban és a legszebb hangszer hangjaival kergette el rossz gondolatait...

Az öregasszony megelégette az imádkozást és odament a térdeplőhöz.

— Kisasszonykám, bezárom a templomot.

A leány elment. Az ajtónál egy huszfillérest adott a szegény asszony kezébe. Ez megnézte a pénzt, zsebre-tette és így szólt:

— Ez a lány vagy szerelmes, vagy valami rosszban töri a fejét. Különbben csak krajcárt adott volna. És bezárta a templomot.

MIÉRT OLY BORUS AZ

ég London fölött, miért költözik északra az angol király? A *splendid isolation* újabb megnyilvánulása ez a kényeztetés, avagy a City fölött szétrobbant Zeppelin-bombák ellen ajánlották házi orvosai a levegőváltást? Ne legyünk ennyire indiszkrétek s érzük be vele, hogy a barométer nagyon mélyre süllyedt és a legsötétebb pesszimizmust jelzi Angliában. A sötét vészfelhőket viharágyukkal szokták elkergetni, de honnan vegyen Anglia lelkimuniciót, a mikor a harctéren sincs elég puskaporuk. Ez pedig nagy hiba. Már-már arról is beszélnek, hogy abba kellene hagyni a Dardanellák ostromát, de persze ez nemcsak világraszóló szégyen lenne, hanem olyan óriás veszteséggel is járna a visszavonulás, hogy hosszú időre belesántulna a brit országnak. Hja, a ki törököt fog, legyen arra is elkészülve, hogy nem ereszti el a török. Es beborult az ég egész nyugaton a nemes antant feje fölött. Páris tehetetlen gyűlésben ég, a miniszterválság réme kísért s a kamara külügyi bizottsága expedíciót szervez Londonba — tanácskozni. Miről? Csak arról, hogy hogyan lehetne a háborút gyorsabban befejezni. Hát lehet ennél szomorubb küldetés a gloire nemzeteszámára? És hogy teljes legyen a borulat: a kis Viktorka Emánuelke megbetegedett. Elrontotta a gyomrát a sok vér, a mit a kötözőhelyeken látott.

Nem szokta a cigány a szántást. Az olyan vékony pénzü emberkének nem való a háboru a maga mindenféle borzalmával. Békét kötni hamar, kis olasz király, a míg nem késő és sietni délre, a hol a citrom virul.

*

Rohonczy Gida felköszöntötte a királyt a Semmeringen és beszédében megemlékezett VII. Edvárdról, a jól táplált gentlemanról, a ki valamikor ott is kártyázott a Nemzeti Kaszinóban és sokat nyert és a kivel együtt volt a zöld asztalnál valami nagyon előkelő lord is, a kiről kiderült, hogy hamisan játszott. Arról nem beszélt Rohonczy és mi sem emlékszünk rá, hogy mi történt a lorddal, kidobták-e, vagy a velszi herceg kedvéért lojálisan szemet hunytak a dolga fölött, hanem azt bizonyosan tudjuk, hogy VII. Edvárd fia, György, e néven ötödik, most sokkal nagyobb partit játszik, mint a papája a Nemzeti Kaszinóban. Anglia királya Európával kártyázik, nagyban, szörnyű nagyban: a tét nem kisebb, mint Anglia hegemoniája. Es ő mellette is ott ül a hamiskártyás lord: Sir Edvárd Grey, a ki már akkor kevergette egy igazságtalan háboru titkos kártyáit, a mikor a partnerek még le sem

ültek a játékhoz. A nemes lovag csalt, szemérmetlenül csalt meg országokat, népeket és még ma is paklizik és még ma is azt hiszi, hogy a világ nem lát bele a kártyájába. Kétségbeesetten forgatja, nézegeti a lapokat, mint a ki érzi a vesztét és látja, hogy a nagy parti elveszett a számára. És én azt hiszem, hogy ez az ur sokkal kellemetlenebb társaság V. György számára, mint volt a papájának az az angol lord, a ki valamikor régen a Nemzeti Kaszinóban üzte kis játékait.

*

Risico megnyerte a Szent István-díjat és másfél perc alatt hatvanezer koronát szerzett Mautner loagnak, a bécsi sörgyárosnak. A boldog futtató pedig elővette csekk-könyvecskéjét és nyomban tizezer koronát utalványozott ki nyereségéből a Vörös Kereszt-egyesületnek, melynek igazgatósága szép köszönőlevelet írt a nemeslelkű adományért és lekötöztette az esetet az újságokban.

Mautner lovag szépen cselekedett, a Vörös-kereszt pedig okosan. Mert hiába, nálunk minden reklámra szorul, még a jótekonyság is.

A jó szándék meg van bennünk, de szívünk nincs, értsd bátorságunk a jótetésre.

Most, ime, itt a példa. Ha az istálló-tulajdonosok sorban követik a bécsi sörgyáros példáját és minden nyert összegnek a hatodrészt háborus jótékony célra adják, gyönyörű eredményt fogunk elérni. És

tessék elhinni, nem is kell hozzá valami sok. Mindössze egy kis bátorság, egy kis csekk-könyv, a mibe másfél perc alatt bele lehet rajzolni valami számot és melléje szép, kerek nullákat. Másfél perc alatt, a mennyi alatt Risico megnyerte a Szent István-díjat.

*

A győri-uton, a Vörös Kereszt körül. A füves gyalogjárón apró gyermekek játszanak, egyik sem több hatévesnél. A kocsiuton automobilmek robognak egymásután, szép sorban, hozzák a sebesülteket. Egy uriformájú, jól öltözött, feketeruhás fucska nézi őket és azt mondja:

— Az semmi: megsebesülni. Az én papám elesett Lemberg-nél.

Büszkén, dicsekedve mondja és körülnéz a pajtásai közt, hogy hallotta-e mindenki. Az arca boldogan piros.

Egy sápadt képű, kopott kis fiu fölpattan a dicsekvő szóra:

— Mit hencsz! Az én papám már Sabácnál elesett. A tied akkor még el se ment a háboruba.

A Lembergben állomásozott orosz tisztakar egy része csoportfelvételt készített egy fel nem robbant gránátunk körül.

Barabás Emil huszárfőh. gyűjteményéből.

Az északi harctérről: Lószemle egy oroszországi kis város főterén.

Egy győzelmes harc utáni reggel Mahalán (Bessarábia határán.)
Jakabffy István főispán felv.

Orosz nyomok. A háttérben Csernovitz.
Jakabffy István főispán felv.

Az északi harctérről: A front mögött rendszeres lótenyésztés folyik.

A Ritz az előkelő társaság szállója.

Urmánczy Nándorné Szakácskönyve

Az uri világ izlése.

A könyv ára kötve 3 kor. 60 fillér.

A szerző könyvének tiszta jövedelmét a háboru árvái felsegítésére
:: :: :: fordítja. :: :: ::

Eltér minden eddigi sablonos rendszertől. A mai viszonyokhoz alkalmazkodik. Közel 500 eredeti, praktikus étel receptjét maga próbálta ki és a ki utána csinálja, biztosra mehet.

Főszempontjai: Takarékoság, izletesség, egészség.

Kiállításra igazán művészi. Címfüdelét **Glatter Gyula** festőművész rajzolta. :: Megrendelhető: **A Társaság** kiadóhivatalánál Budapest, Ritz-szálló. :: ::

A HÁBORU ÉS ANGLIA!

A HÁBORUS ANGLIA

IRTA

BING EDE JÁNOS.

MOST JELENT MEG!

Megrendelhető A Társaság
:: :: kiadóhivatalában. :: ::

Ára: 2 korona 50 fillér.